

Talousvaliokunnalle

HE 104/2022 vp laiksi eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoituslalla ja siihen liittyviksi laeiksi

Talousvaliokunta on pyytänyt Rahoitusvakaustalastolta (RVV) lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä HE 104/2022 vp. RVV kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa seuraavan.

RVV kannattaa hallituksen esitystä huoltovarmuustilijärjestelmäksi ja pankkien välisen maksamisen varajärjestelmäksi. RVV pitää erittäin tärkeänä, että Suomeen luodaan kansallinen varajärjestelmä, jolla turvataan keskeisten maksupalvelujen ja maksuliikkeen toimivuus myös normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Suomen turvallisuuspoliittinen toimintaympäristö on muuttunut nopeasti ja ehdotettu varajärjestelmä tulee siksi luoda kiireellisesti.

RVV:n käsityksen mukaan hallituksen esitys pitää sisällään kaikki ne tärkeät säännökset, joita järjestelyn toteuttaminen vaatii, eikä RVV:llä ole esitykseen tämän osalta muutosehdotuksia. RVV kannattaa ehdotettua uutta lakia eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoituslalla sekä luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ja Rahoitusvakaustalaston hallintomaksusta annettuun lakiin ehdotettuja muutoksia lähtökohtaisesti sellaisinaan.

RVV esittää kuitenkin talousvaliokunnalle harkittavaksi, tulisiko lakiin eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoituslalla tehdä vielä seuraavat muutamat täsmennykset.

1. Hallituksen esityksen keskeisiä ehdotuksia koskevassa kohdassa 4.1 on mainittu se lakiehdotuksen keskeinen periaate, että huoltovarmuustilijärjestelmä toimisi häiriön kohteena olevan luottolaitoksen lukuun. Tileihin liittyvät oikeudet ja vastuut säilyisivät siis luottolaitoksella ja RVV tai palveluntarjoaja ainoastaan operoisivat tilejä huoltovarmuustilijärjestelmässä. Koska tämä periaate määrittää olennaisella tavalla toisaalta luottolaitoksen ja toisaalta RVV:n ja mahdollisten palveluntarjoajien oikeudet ja velvollisuudet tileillä tapahtuvista varojen ja vastuiden muutoksista huoltovarmuustilijärjestelmän käytön aikana, RVV pitäisi perusteltuna säätää tästä lakitekstissä. Lakiehdotuksen 3 §:ään voitaisiin lisätä näin kuuluva 3 momentti:
Rahoitusvakaustalasto ja 5 §:ssä tarkoitettu palveluntarjoaja toimivat luottolaitoksen lukuun.
2. Lakiehdotuksen 4 § 2 momentissa säädetään huoltovarmuustilijärjestelmän käyttöönoton perusteista ja päätösprosessista. Lakiehdotuksessa ei sen sijaan ole säännöksiä järjestelmän käytön lopettamisen perusteista tai päätösprosessista. RVV:n käsityksen mukaan laissa olisi hyvä olla valmiuslain tapaan säännös myös siitä, kuka ja millä perusteella päättää järjestelmän käytön lopettamisesta. Lakiehdotuksen 4 §:ään voitaisiin lisätä seuraava 5 momentti: *Valtiovarainministeriö päättää Suomen Pankkia, Finanssivalvontaa ja Rahoitusvakaustalastoa kuultuaan huoltovarmuustilijärjestelmän käytön lopettamisesta, kun luottolaitos jälleen kykenee käyttämään huoltovarmuuden kannalta keskeisten maksupalveluiden edellyttämiä järjestelmiään tai kun huoltovarmuustilijärjestelmän käytölle ei ole enää muuten perustetta.*

3. Lakiehdotuksen 5 § 2 momentissa säädetään RVV:n oikeudesta luovuttaa henkilötietoja palveluntarjoajalle. Lakiehdotuksessa ei kuitenkaan säädetä RVV:n oikeudesta luovuttaa palveluntarjoajalle talletustilejä ja maksukortteja koskevia, laitoksen RVV:lle lakiehdotuksen mukaan luovuttamia, muita salassa pidettäviä tietoja. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi yrityksen talletustiliä ja maksukorttia koskevat tiedot. Mahdollisesti on ajateltu, että RVV voisi luovuttaa palveluntarjoajalle nämä muut salassa pidettävät tiedot kuin henkilötiedot viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 26 § 2 tai 3 momentin nojalla. Epäselvyyden välttämiseksi RVV pitää kuitenkin perusteltuna, että lakiin otettaisiin nimenomainen säännös RVV:n tiedonluovutusoikeudesta muidenkin salassa pidettävien tietojen kuin henkilötietojen osalta. Lakiehdotuksen 5 §:ään voitaisiin lisätä seuraava 3 momentti: *Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Rahoitusvakausvirastolla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä palveluntarjoajalle tämän tehtävän hoitamiseksi tarpeelliset 4 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetut tiedot.*

Tuija Taos
ylijohtaja

Harri Hämäläinen
kriisinratkaisuasiantuntija